

A Fővárosi Ítéltábla a Vejmelka Ügyvédi Iroda (**felperesi jogi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Vejmelka Michal ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) perújító felperesnek, a személyesen eljáró dr. alperes neve(alperes címe) perújított alperes ellen kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. április 9. napján meghozott, 24.P.22.642/2013/13. számú ítélete ellen, a felperes részéről 15. és 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 629.100 (hatszázhuszonkilencezer-száz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes tulajdonát képező ingatlan 1991. december 1. és 1997. december 20. között történt jogalap nélküli használata miatt a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 2003. június 24-én hozott ítéletével az alperest a felperes, mint I. rendű, valamint **Cs. O.-né**, mint II. rendű felperes javára 3.779.840 forint használati díj, valamint 1994. december 15-től számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetüket elutasította. A jogerős ítélet alapján az alperes 2003. július 10-én 8.530.000 forintot fizetett meg, a fennmaradó 421.215 forintot pedig 2003. október 28-ig bezárólag három részletben teljesítette.

A felperes 2008. június 23-án indított pert az alperessel szemben. Keresetében 7.863.433 forint kártérítés, valamint 2003. július 10-től számított késedelmi kamat megfizetését kérte. Kártérítési igényét arra alapította, hogy amennyiben a használati díjat az alperes határidőben megfizeti, annak kockázatmentes befektetésével a késedelmi kamatot meghaladóan ilyen mértékű hozamot érhetett volna el.

Az elsőfokú bíróság ..... számú ítéletével a keresetet elévülés miatt elutasította. Ítéletének indokolása szerint a felperes számára a jogerős ítélet kihirdetésével megállapíthatóvá vált a fizetendő használati díj összege, és a késedelmi kamatot meghaladó kár mértéke is. Kárigényét ehhez képest egy éven belül kellett volna érvényesítenie.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla ..... számú végzésével a Pp. 251. § (1) bekezdése alapján a pert megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. Álláspontja szerint az elmaradt haszonra vonatkozó igényét a felperes a használati díj iránt indított perben már érvényesítette. Követelése ezért ítélt dolog.

A felperes felülvizsgálati kérelme alapján a Legfelsőbb Bíróság ..... számú végzésével a jogerős végzést hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Döntését azzal indokolta, hogy az előzményi perben a felperes követelése nem kártérítésre, hanem kamatos kamat megfizetésére irányult, ennek következtében ténybeli és jogbeli azonosság nem áll fenn.

Ezt követően a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét 2011. október 12-én hozott ..... számú ítéletével helybenhagyta. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az ingatlan alperes általi elhagyásának időpontjában, 1997 decemberében az utolsó hónapban esedékes használati díjjal együtt a kártérítési igény elévülése is megkezdődött. Az elévülés nyugvásának a feltételei nem álltak fenn, ezért az elévülés 2002 decemberében bekövetkezett. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság 2012. szeptember 26-án a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A jogerős ítélettel szemben a felperes 2013. május 21-én perújítási kérelmet terjesztett elő. Perújítási kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és alperesnek a keresete szerinti marasztalását kérte. Perújítását arra alapította, hogy a lakáshasználati díj iránt indított perben 2002. április 29-én, október 10-én benyújtott előkészítő iratai és 2002 decemberében előterjesztett fellebbezése is tartalmazta a késedelmi kamatot meghaladó kárigényét, ezért a követelés elévülése megszakadt abban az esetben is, ha az elévülése 1997 decemberében kezdődött. Kifejtette azonban, hogy álláspontja szerint a késedelmi kamatot meghaladó kár függő mellékkövetelés, ezért mindaddig, amíg a késedelmi kamat megfizetésre nem kerül, a kár pontos mértéke sem határozható meg. Állította, hogy kára csak az alperes fizetési határidejének lejártát követő napon, 2003. július 10-én következett be, erre figyelemmel pedig a kártérítési per megindításáig az elévülési idő nem telt el.

Alperes a perújítási eljárásban érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a Fővárosi Bíróság ..... számú és a Fővárosi Ítéltábla ..... számú ítéletével jogerőre emelkedett ítéletét hatályában fenntartotta. Ítéletének indokolása szerint a felperes perújítása megengedhető volt. Az alapügyben ugyanis a felperes kárigénye elévülésének kezdő időpontjaként 2003. június 10-ét jelölte meg. Az elévülés megszakítására nem hivatkozott, ezért az erre való hivatkozása olyan új ténynek minősült, amelyet az alapeljárásban a bíróság nem bírált el, és elbírálása esetén az reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna. Az alapügyben a felperes a per első és egyetlen tárgyalásán kapta meg az alperes elévülési kifogását tartalmazó beadványát. Kérelme ellenére az elsőfokú bíróság a tárgyalást nem halasztotta el és nem biztosított számára határidőt arra, hogy az elévüléssel kapcsolatos álláspontját részletesen kifejtsen. Ezért önhibáján kívül nem volt lehetősége arra, hogy az alapeljárásban a perújítása indokálul felhozott tényeket érvényesítse.

Kiemelte, hogy a perújítási eljárásban kizárólag az volt vizsgálható, hogy a perújítás alapjául szolgáló tények alkalmasak-e az elévülés megszakítására. A perújítás tárgyát nem képezhették az

alapeljárásban már elbírált, illetve a felperes által nem hivatkozott jogkérdések, így a kár bekövetkeztének időpontja és az elévülés nyugvása, illetve a függő mellékkötelezettségek elévülése. Utalt arra, hogy a jogerős ítélet szerint a felperes károsodása 1997 decemberében következett be és a követelése 2002 decemberéig nyugvás nélkül elévült. Kifejtette: az ítéletábra által hozott permegszüntető végzést a Legfelsőbb Bíróság éppen arra tekintettel helyezte hatályon kívül, hogy a felperesnek a használati díj iránt indított perben elmaradt haszon iránti kártérítési igénye nem volt. Utalt a másodfokú ítéletre, ami szerint a késedelmi kamatot meghaladó kárigényhez szükséges többlet tényállási elemre a felperesek a perben nem hivatkoztak. Ebből pedig arra következtetett, hogy a felperes kárigénye az előzményi perben nem érte el a bírósági igényérvényesítés szintjét. Álláspontja szerint a fellebbezésben és a felülvizsgálati kérelemben előadottak bírósági igényérvényesítésnek minősülése fogalmilag kizárt. Mindezek miatt a felperes által hivatkozott új tények nem voltak alkalmasak az elévülés megszakadásának alátámasztására, ezért a Pp. 268. §-a alapján a perújítással támadott jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megállapításával kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemi tárgyalására való utasítását, hogy a követelése nem évült el. Másodlagosan a hatályon kívül helyezést az ítélet érdemi felülbírálatra való alkalmatlanságára tekintettel indítványozta, kérte egyúttal az elsőfokú bíróságnak az elévülés kérdésének teljes körű vizsgálatára és ennek eredményeként a jogszabálynak megfelelő határozat hozatalára való utasítását. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a kár bekövetkezése és az elévülés nyugvása konkrét jogi tényekhez kapcsolódó ténykérdés. A Ptk. 324. § (2) bekezdése kogens szabály, amelyet a bíróságnak hivatalból alkalmaznia kell. Sérelmezte, hogy az erre vonatkozó érveit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. Kiemelte, hogy éppen az elévülés vizsgálata volt a perújítás megengedésének oka. Az alapeljárásban ugyanis nem volt lehetősége arra, hogy az elévülés megszakítására hivatkozzon, vagy, hogy az alperes elévüléssel kapcsolatos beadványát elolvassa és az elévüléssel kapcsolatos jogi álláspontját kifejtse. Hivatkozott arra, hogy a felülvizsgálati eljárással szemben a perújítás során a bíróság az ügyet újból tárgyalja, döntése során nincs kötve a jogerős ítélet megállapításaihoz, határozatának egyetlen korlátját a jogszabályok jelentik.

Álláspontja szerint a bíróságnak erre való hivatkozás nélkül is észlelnie kellett volna, hogy a késedelmi kamatot meghaladó kár függő mellékkövetelés, így az nem évülhet el mindaddig, amíg a főkövetelés el nem évül. Ebben a körben hivatkozott az 1/2007. Polgári jogegységi határozatban kifejtettekre. Másodlagos fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy az ítélet indokolása hiányos, mert az elsőfokú bíróság a kár bekövetkeztének időpontja, az elévülés nyugvása és a Ptk. 324. § (2) bekezdése szerinti függő mellékkövetelés elévülése tekintetében álláspontját nem fejtette ki. Rámutatott, az elsőfokú bíróságnak téves az az álláspontja, hogy a perújítási kérelmében hivatkozott beadványai az elévülés megszakítására nem voltak alkalmasak. Utalt arra, hogy már az 1992-93-ban előterjesztett beadványai, illetve nyilatkozatai is alkalmasak voltak az elévülés megszakítására. A 2002-ben benyújtott fellebbezése pedig határozottan, pontos jogszabályi hivatkozással, számítással, táblázattal és grafikonnal is alátámasztottan tartalmazta a Ptk. 301. § (4) bekezdése alapján támasztott igényét. Álláspontja szerint az előzményi ügy iratai alapján megállapítható, hogy igényük a teljes eljárás ideje alatt arra irányult, hogy a bíróság olyan helyzetbe hozza őket, mintha a használati díjat megkapták és befektették volna. Kiemelte, hogy a Pp. 146. § (5) bekezdés b) pontja lehetővé tette, hogy a késedelmi kamatot meghaladó kárigénnyel éljenek fellebbezésükben. Az tehát olyan keresetmódosításnak minősült, amelyről a másodfokú bíróságnak döntenie kellett volna. Álláspontja szerint a használati díj iránt indított perben hozott jogerős ítélet azt mondta ki, hogy azért nem tud késedelmi kamatot meghaladó kártérítést megítélni, mert a kár még nem következett be. Ebben az esetben pedig az elévülést nem is kellett megszakítani, hiszen a kár 2003. július hóban következett be, így a kártérítési igény érvényesítése és 2008 júniusa között az öt év még nem telt el.

Abban az esetben viszont, ha a kár már korábban bekövetkezett, akkor a bírósághoz fordulás az elévülést megszakította, és az elévülés a használati díj megfizetése iránt indított eljárás jogerős befejezésekor újra indult.

Álláspontja szerint abszurd az az ítéleti megállapítás, hogy az elévülést csak 1997 decembere és 2002 decembere között lehetett volna megszakítani. A kártérítési pernek ugyanis az volt a tárgya, hogy az alperesnek 1991 decemberében kellett volna először lakáshasználati díjat fizetnie és azt csak 2003. július 10. és október 28. között fizette meg több részletben. A késedelmi kamatot meghaladó kár tehát abból adódik, hogy az alperes a pénzüket 1991 és 2003 között használta, és 2003-ban kevesebb kamatot fizetett, mint amennyi hozamot annak 1991 és 2003 közötti befektetésével elérhettek volna. Ebben a kérdésben pedig nem volt relevanciája annak, hogy az alperes mikor költözött ki a lakásból. Ezért teljességgel lehetetlen, hogy az idegen pénz használatával 2003-ban okozott kárból álló követelése már 2002-ben elévült.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdése].

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete nem szenvedett olyan tartalmi hiányosságban, ami érdemi felülbírálatának akadályát jelentette volna. Az ítéltábla egyéb lényeges eljárási szabálysértést sem észlelt, és az ítélet hatályon kívül helyezését további bizonyítás lefolytatása érdekében sem tartotta szükségesnek [Pp. 252. § (2)-(3) bekezdése].

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, annak jogi indokait azonban nem osztotta.

A Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy a jogerős ítélet ellen perújításnak van helye, ha a fél oly tényre vagy bizonyítékra, illetőleg olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a bíróság a perben nem bírált el, feltéve, hogy az – elbírálás esetén – reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés a) pontja alapján a felek bármelyike csak akkor élhet perújítással, ha az ott említett tényt, bizonyítékot vagy határozatot a korábbi eljárás során hibáján kívül nem érvényesíthette.

A Pp. 261. § (1) bekezdése szerint a perújítási kérelem előterjesztésének határideje hat hónap; ezt a határidőt a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésétől, ha pedig a perújítás okáról a fél csak később szerzett tudomást, vagy csak később jutott abba a helyzetbe, hogy perújítással élhessen, ettől az időponttól kell számítani. A tudomásszerzés időpontját elegendő valószínűvé tenni.

A Pp. 266. § (1) bekezdése értelmében a bíróság hivatalból vizsgálja, hogy a perújításnak a 260-262. §-ban meghatározott előfeltételei fennállanak-e. A megengedhetőség körében a 260. § (1) bekezdésének a) pontjával kapcsolatban azt kell elbírálni, hogy a perújító fél által a perújítás alapjául felhozottak valóságuk bizonyítása esetében alkalmasak lehetnek-e arra, hogy a bíróság a perújító félre kedvezőbb határozatot hozzon.

A perújítás megengedhetőségének a vizsgálata mind az első-, mind a másodfokú bíróságnak kötelessége, ezért elsődlegesen az ítéltáblának is ebben a kérdésben kellett állást foglalnia. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megengedhetőséggel kapcsolatos indokait nem osztotta:

álláspontja szerint a felperes perújítási kérelmét mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján el kellett volna utasítani.

A perújítási kérelem előterjesztésének határideje a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésétől, vagy a perújítás okáról való tudomásszerzés időpontjától számítandó. A felperes arra hivatkozott, hogy iratbetekintés során 2013. május 15-én jutott tudomására, hogy a használati díj iránt indított perben a késedelmi kamatot meghaladó kárigényük már érvényesítésre került. Ez az előadása azonban nem volt alkalmas annak valószínűsítésére, hogy a perújítás okáról valóban ekkor szerzett tudomást. A felperes ugyanis eredményesen nem hivatkozhatott arra, hogy a meghatalmazott pertársa által csatolt okirat, vagy jogi képviselője által készített beadvány tartalmát nem ismerte. A képviselő a felperes nevében járt el, cselekményének joghatásai vele szemben is beálltak. Ennek következtében a perújítási kérelem előterjesztésének határidejét nem az iratbetekintés időpontjától, hanem a kártérítési perben hozott jogerős ítélet kézbesítésének megtörténtétől, 2011. december 9-től kellett számítani. Ehhez képest pedig a felperes hat hónapon túl élt perújítással.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a perújítás előfeltételeként a Pp. 260. § (2) bekezdésében meghatározott önhiba hiánya sem teljesült. Nem lett volna ugyanis akadálya annak, hogy a kártérítési perben a felperes indítványozza a használati díj iránt indított per iratainak a beszerzését. A Kúria ..... számú végzésében kifejtettek szerint a felperes kártérítési igényét a használati díj megfizetése iránti perben nem érvényesítette. A Kúria döntése ebben a vonatkozásban a perújítási ügyben eljáró bíróságot is kötötte, hiszen ellenkező esetben a Fővárosi Ítélet tábla ..... számon a per megszüntetéséről hozott határozata helytálló lett volna és nem születhetett volna meg a perújítással támadott ítélet. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a kártérítési perben 2010. október 5-én előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes – a jelen perben előadottakkal ellentétesen – éppen azzal érvelt, hogy a használati díj iránt indított pernek egyáltalán nem képezte tárgyát a késedelmi kamatot meghaladó kártérítési igénye.

Az elsőfokú bíróság a perújítási kérelem érdemi elbírálása során tévesen tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes az alapeljárásban az elévüléssel kapcsolatos álláspontját nem adhatta elő, amelyet sérelmezett. Az elévüléssel kapcsolatos felperesi álláspont kifejtésének hiánya legfeljebb az eljárási szabályok megsértésének megállapítására adhat alapot, amely azonban nem perújítási ok, hanem felülvizsgálati kérelem alapja lehet. A felperes által, részben erre hivatkozással benyújtott felülvizsgálati kérelmet viszont a Kúria elbírálta.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a megengedhetőség körében végzéssel kellett volna a felperes perújítási kérelmét elutasítania. Miután a perújítást érdemben tárgyalta, az elsőfokú ítéletet a Pp. 268. §-ára figyelemmel az ítélet tábla is már csak ítélettel bírálhatta felül.

Tekintettel arra, hogy a felperes perújítása nem volt megengedhető, a követelése elévülésének kérdésében az ítélet táblának sem kellett állást foglalnia.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint – eltérő indokok alapján – az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A le nem rótt fellebbezési illetéket a felperes személyes költségmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

, 2015. április 28.

Világhy<sup>n</sup>é dr. Böcskei Terézia s. k.  
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.  
előadó bíró

dr. Lente Sándor s. k.  
bíró

A kiadmány hitel<sup>u</sup>l:  
Hilcz Ádámné  
tisztviselő